

Chenois. Ustanovili su se samo u nekim po- maknutim položajima posljednje točke. Malo kasnije smi ih ali odande izbacili. Njihovi su napadaji bili svuda zaustavljeni našom vatrom te su ih stalji teških gubitaka.

Paris, 3. (D. u.) Službeni izvještaj od 2. kolovoza. Na sjeveru od Somme nije bilo tekom dana nikakvog pješadskog poduzeta. Na desnoj smo obali Moze izveli više odijeljenih napadaja između Moze do južno od Fleurijaja; u sumi na istoku Vacherauja, zapadno i južno od tvrđve Thaumonia i u ponoru na jugu od Fleurijaja. Naše su čete osvojile više njemačkih jaraka i utvrđenih uporišta, zarobile su do 600 momaka i zaplijene 10 str-jnih pušaka. Nijemci su do- bili nešto zemljišta u sumici kod Vauxa, kod Chapitra i Chenoisa. Razni su navalni pokušaji na drugim mjestima bili zadržani.

Paris, 3. (D. u.) 'Times' javlja: Portu- galska je vlada stavila na raspolaganje raznim parobrodarskim društvima 32 od 72 njemačka broda, što su se nalazili u tamnim lukama.

Domae Vjesti.

Izložena diploma generalu Borošević u Pa- zinu. Javljaju iz Pazina, da je ovaj dana izlož- ena u knjiznici Iv. Novaka umjetnički izradjena diploma gen. Boroševiću, što ju je izradio profesor na hrv. gimnaziju u Pazinu g. Š. Santel. Ta vrlo uslojna radnja nalazi na o.č. hvalu i priznanje. Čestitamo!

Vino na prodaju. Mjesna aprovizacija javlja, da imade na prodaju vino na veliko i to: Ja- bučnjak po 65 h; štajersko vino po 1 K 28 h; istarski teran po 1 K 18 h; vino sa etoka Krka po 1 K 18 h. Stranke imadu vino odnijeti u svojim posudama.

Opkrba Opjatje i Lovrana elektrinih svijet- lom. Tvrtka Skanari u Lovranu zamollila je na kompetentnom mjestu, da bi se elektrina cen- trala u Opjatju, od koje je ovisan i Lovran, op- krbljivala riječkom elektr. energijom. Pregovori su ju povoljno zaključeni, dok će ovaj dana uslijediti i konačno riješenje riječkog gradskog zastupstva.

Iz Hrvatske. Privatna trgovačka škola. Prvim rujna otvara se u Zagrebu, ilita 45. I. kat, privatna, po vladi koncesionarna, trgovačka škola, koja se dijeli na 5-mjesečni i 10-mjesečni tečaj. Podučavać će se: sve trgovačke predmete, trojepis i steno- grafiju. Obučavaju profesori.

Školska mladež za IV. rat. Školska mladež u Hrvatskoj i Slavoniji pisala na IV. ratni zajam 154.300 K.

Junaštvo okićkog učitelja. Pred nekolicina dana kupao se u Petrovini kraj Jaske općinski pisar Slavko Ilevćec. Nevišeti plivanju zašao je nešto dobio i potonuo. Na viku nekog djeca, koji je sve to motrio, pritrčao je okićki učitelj g. Miha Mahečić, koji je odmah skočio u vodu, da spaki utopjenika. Kako je voda na onom mjestu bila duboka, dok mu nije konoga kojih 10 metara dalje, te je učitelj Mahečić bio prinuđen zaroni- ti do tri puta. Doći mu nije konoga uspjeti naći bijednog mladića. Uz pripomoć nekolicin ljudi, koji su se tu sakupili, uspjelo je Ilevćeca priveći k životu, i to umjetnim disanjem. Dosta junaka i pozhrtvovo djelo učitelja Mahečića, koji je srnuo i sam u pogibjel, da spasi živog djeteta.

Za postradala hrvatskog Primorje. Za pripomoć potresom postradalog hrv. Primorja sa- kupljeni je dosele putem Prve hrv. štedionice 152.577-69 K.

Posluga u kavanama i restauracijama u Za- grebu. Zagrebačke se novine tuže, da se uslijed pomanjkanja muškog personala uvadaju u zadnje vrijeme u zagrebačke kavana i restauracije ko- nobarice, koje su većim dijelom Nijemkinje iz Grada i Beča, pa su naši ljudi više puta na čudu, da se s njima sporazume. — Sasna umjesna opaska, jer bi bilo već jednom vrijeme, da se može čovjek barem u našem glavnom gradu protrati svojim jezikom.

O kokušima u Hanspärsgardu. Švedski napisao August Bodenson. (Nastavak.) — Ta prestanite s time! — reče Sven. — Ali draga majko, ne natežite se! — molio je Ivan.

— Majko, majko! — vikala je Ivana i htj- ta među nje, da ih rastavi. — No to je bilo posve nemoguće. Jer još ne- prestanto se orilo „Ji-ih“ — „Š-š“, dok se njena otjeze strovalile u zasneženu močvaru. — To ih je malo ohladilo i otpuzale su jedne od druge. Ali bogu mili, kako li su izgleda! Kosa im je visjela sa glave kao vješticama, lica su bila izgrebana, marame su oko rasta visjele na stranu, a kaputići i košulje razdrzane, tako da su se vidjela gola prsa. To je bilo doista paklensko mazačenje! — Ali izakako su se bile rastavile, nijesu više mogle č. se navela i da psuju, no zato su obje vikale m. sve gro, a iz očju im je kanoilo poput destilata iz kotla za pečenje raku. Sven i Ivan upovedoše svoju majku u kuću, a Kalle i Ivana ot- premiše svoju u sobi, i tad je nastao mir — barem vani na dvorištu. — Za prvi je početak sakupio njemački pijetao sve kokuši oko sebe, koji Štinine, to Börtine.

Vlakovi Dugoselo-Novska. Trgovačka i obrtni- kaška komora zagrebačka javlja, da su opet us- postavljeni osobni vlakovi br. 5506 i 5503 na pruzi Dugoselo-Novska sa redovitim dnevnim kretanjem.

Popravak luke u Crikvenici. Ovih dana od- ran je kod riječke pomorske oblasti natječaj za izvođenje radnja oko popravka crikveničkog mla. Natjecale su se dvije tvrtke: Tomasić i Manestar u Crikvenici za K 13.604 i 69 fl. i Achel i dr. za K 18.769 i 74 fl. Odlučit će mi- nistarstvo.

Kr. realn. gimnazija u Mitrovici. Početkom na- redne školske godine otvorit će se mitrovička gimnazija. Za sad će biti četiri razreda. Pet i šest razred otvorit će se, ako se prijavi do- voljan broj učenika.

Provalne krađe na Rijeci. Provalna krađa u vilu guvernera grafa S. Wickenburga rek bi da je služila kao kažiput onim noćnim majstorima, koji se tim poslom bave. Od onog dana dogodi- la se čitava brojanka sličnih krađa, tako da već Rijecani ne znadu, da li su sigurniji pri- dobama ili pred tom četom noćnih posjetiteljima.

Uzgojilište u Vrginmostu. Početkom rujna o. g. otvorit će se u Vrginmostu kr. zemaljsko uzgojilište. Za sad će biti to uzgojilište otve- rano samo kao posaban odio kr. zemaljskog popravilišta u Glini za 40-50 nedoradnih dje- včakinja.

Iz Slavonije. **Ratni spomenik u Osijeku.** Javljaju iz Osij- eka: Doknadni bataljun k. i kr. pješačke po- vojnici su odlučio je podići u Osijeku spomenik vojsci. Sva je prilika, da će biti spomenik smje- šten na Gajevom trgu, nasuprot Sokčeviću- v spomeniku.

Iz Trsta. **Prilaprni tečaj za slovensku gimnaziju u Trstu.** Odnosno na vijest da će se u jeseni otvoriti u Trstu tečajevi goričke i slovenske gimnazije, u koju svrhu su ju ovih dana otve- rana u Gorickoj tri pripravna tečaja, pozivlje upraviteljske dječake škole družbe sv. Cirila i Metoda u sv. Jakubu u Trstu reditelje one djece IV. i V. v. Učenici iz dječakih družbin škola u sv. Jakovu i u Acquedotto, koji bi čeljni svoju djecu svojedobno upisati u gimnaziju, da se prijave čim prije u školskoj pisarni u ulici Giulija 44 radi eventualnog ustanovljenja priprav- nog tečaja.

Iz Dalmacije. **Orkan na otoku Visu.** Javljaju iz Visa: Mi- nulni dana bio je otok Vis pohodjen od takvog orkana, kakvog još nitko ne pamti. Orkan je po- tario čitavi sat i nanio golenih šteta. Na nekog- ije je kućama oštećen krov, a od drugih sasna raznesen. U mnogim je vrtovima pokidao grozđe, dok je nekoje vinograde sasna pomolno, izgulo mlade divljake i uništio narivak na americkansku lozu. Šteta je ogromna, a za jadne seljake upravo očajna.

Trka Ante Ružić u Splitu. 'Hrvatskoj' pišu iz Splita, da je glasoviti trkač Ružić trčao dne 23. prošl. mjes. od Hotela Bellevue do svjetlo- nika devet puta gore i dolje i tako prevalio put od 40 km kroz vrijeme od 3 sata nepresta- nog trčanja.

Gospodarstvo.

Gospodarske radnje u kolovozu. Staje, koji i kokušinjci neka se čiste i po- sipuju vapnom ili sadrom. Zivadi treba dati dosta vode. — Na podrumne neka se pazi, da budu dosta hladni. — Polje se priredjuje za zimske usjeve, a neka se, gdje gdje je to moguće, siju krmne sjeme- za jesensko ili rano proljetno zeno krmjenje.

I on se je sagibao nadesno i sagibao naljevo te stresao nogama i krilima oko sebe i ponasio se kao pravi vjastelin. — A maleni je bijelac ležao, gdje je ležao. Ne samo, što je primio bio pošten dio od Njemca, nego je bio za one tucnjave tako gnječen i gnječen, da nije bilo više nikakove nade, e će preboljeti. — Kad je Ivan izišao poslije nekoga vremena, uha!h! bijelca za krila, ponese ga do drvčanice i otišjele glavu mu. — Ali kad je nako došao s njim u sobu i htio, da Stina od njega istu dohva, uzavre u ovom izno- vje bices te izjavi, neka to učini sam nečisti, a ne ona — iza tolikog jada! No ipak je u podne stajala na stolu velika zdjela dobre juhe od pijeta i razumije se samo o sebi, e je to pravo gos- podska je. — No rasplamčena je bila Stina. — Jesi li ti sporazumio s time, da ova ku- kavica, gospodnja njemačka kokuš, smije odvoj- na dvištriti uzgajati perad, koja ubija mog malenog pijeta, a? — reče Sven. — Ali ti ne veli ni crne ni bijele! Ti si budala! Ti nijesi nikad ni čestito ljudi, ni čestito dobar. Da ti je a ma isto štalo do tvoje žene, pošao bi onamo unutra i kazao onima ondje u kukavnoj tji školji istinu u brki! Kako li ti bagera dize nosove! — Zar da smije njihov pi- tavac sad ovdje naokolo smetati, da mi bude ta njemačka uvjed pred očima i da me ljuti od dana

U vinogradu neka se još zadnje mladice prikrate. Kad grozđe počne dobivati boju, neka se više ne sumpori. Trava u vinogradu neka se požanje. Lucnji neka se povežu. — Voće, koje pada, neka se pokupi i iz njega neka se pravi piće ili neka se suši. — U vrtu neka se sakuplja sjeменение povrca. — Pčelama neka se pomogne odstraniti trutove, koji u ovom mjesecu najviše ubijaju.

Književnost i umjetnost.

Novo cijene knjigama i 'Zabavne Biblioteka'. Od uredništva primamo: „Želji, da hrvatskim čitaćama namaknu što ljepše i što jeftinije štivo iz svjetske književnosti, izdavači bili su odlučni na dizati cijene svojim knjigama, dok povijesna na papir ne skoči preko 100 po sto od cijene, za koju se dobivao prije velikoga rata. I te su se odluke dosad pasjivo držali. Budući pak da je sada papir svakopje već za 130 po sto, pa bi se knjiga, koja je prije 2 godine stajala 1 K, već po vrijednosti papira morala povisiti na K 2,30, primorani su izdavači — da se uklone defektu — povisiti cijenu knjigama bare za 20 po sto. — U odsud će se sve novo i sve stare jednostruki knjige prodavati po K 1,20 (dvo- struke po K 2,40). Uvezanim svescima cijena je za 50 fl. veća (jednostrukom K 1,70, dvostrukom K 2,90).

Ivan Jolner: O potresima. Ovu malu knji- žicu, koja je izšla u Ogulinu, izdao je pripomoćni odbor za potresom nastradale u Primorju, a cijena joj je samo 50 filira. Knjižica pokazuje, što je potres, koliko su mu istraženi uzroci, kakvih vrsta potresa ima, kako se mjeri jakost, smjer i ishodište seizmografom i dr. KraJ toga ima i mali historijag o povijesti znamenitih potresa sedam slika, koje prikazuju razna mjesta iz velikih potresa.

Kako je čist prihod namijenjen nastradalim našim Primorcima, prepričavamo.

Razne Vjesti.

Neutralni sud o ruskoj ofenzivi. Vojnički saradnik amsterdanskoga lista „Tijd“ piše: Općenito se jur sudilo, da Rusija, iz velikih po- raza lanjske godine, nije više sposobna za ve- liko puzetne operacije. Što se tiče oružja i municije, raspoložba Rusija sa svom japanskom tehničkom industrijom, a Japan ne teži za ničim drugim, već da u ovom ratu zasluži čim više ruskih rubalja. Sa svim tim nastaje ipak pitanje, da li će se u žurbi izvedeno novačenje i ove ruske armade moći uzdržati dovoljno vremena, ođnosno li će Rusi moći nastavljati s uspješni- ma. Ako se obazremo na ratne operacije, po- učili su ruski napadaji dosele samo polovicu onoga, koliko obojica spasi sa svojom tju vlasti su doduše čete centralnih vlasti sa svojim oru- žjem al ipak nijesu uspjeli sa katastrofom koju doživjeli na istoku, a nijesu ih niti na zapadu koliko oslabili, da ne bi mogli zapriječiti prodiranje antinane.

Reforma školstva u južnom Tirolu. Prema vijesti bečkih novina, odstranilo je školsko vi- jeće u Tridentu iz školskih soba, učila i knjiž- nice sve, što spominje na nazivanje „Trentino“ ili na umjetno skalupljenu političku razliku iz- među njemačkog i talijanskoga dijela Tirolske. Djecu ovih krajeva ima se uputiti, da se nazi- vaju „pravim austrijskim državljanima“.

Tiskarska pogreška. Kakve sve neugodnosti može prouzročiti jedna tiskarska pogreška po- služit će nam u dokaz i sljedeći primjer: Ovih dana donio je neki amsterdamski list sljedeću službenu vijest: „Ministar rata i narodnog gos- podarstva ovog tjedna ne će primiti posjede. Sasna narvnski, dočim obojica sjede onkraj brave.“ Po- slednja rečenica, koja spasi sa sasnom drugo- stotil, bila je pomutnjom slagana dodana k prvot- ni vijesti. — Kraj velike neugodnosti mogla bi ovakva pogreška uistinu spraviiti čovjeka onkraj brave.

Kobasice za puk u Pragu. Prema pisanju čeških listova namjeravaju u Pragu uvesti nove vrste kobasica za puk, što će se prodavati na

bezmesne dane po 30 filira komad. Kobasice će vagati 100 grama, a bit će napravljene iz krvi, kože i masti.

Rat i naše sile u Americi. Evropejski rat počela je osjećati i Amerika sve to više. Iseji- vaju je i Ameriku znatno je spal, pa su na radne sile, kojli Amerika svakim danom sve to više treba, sve to rjeđe. Dok se u mirno doba selilo u Ameriku godišnje do jedan milijun i 250.000 ljudi, pao je god. 1915. taj broj na 325.000 ljudi. Najmanje je došlo Hrvata, Čeha, Rusina, Poljaka i Russa, od kuda Amerika dobiva najviše radnih sila. Uslijed toga poškile su i plaće služenjaci 180 kruna plaće. Obična sobarica prima mjesečno 180 kruna plače, kod kuharica 260 do 300 K. Mnoga su poduzeća i tvornice bile prisiljene ograničiti dojašniji rad.

Pomorno kazalište na francuskoj fronti. Na zapadnoj fronti dolaze engleski i francuski glumci i pjevači vrlo često zabavljati vojnostvo. Na- ravski, da su priredjivali predstave bilo gdje i da nijesu imali nikakvih pomoćnih sredstava. Pariski dane došlo su medjutim na sretno misao, te su sabrale nekoliko stotinu novaca, s kojom su izgradili pomorno kazalište. Taj odar je 17 me- tara širok, 9 metara dubok i 7 metara visok, te će ga prenatati s automobilima na razne strane fronte; sastaviti može se za jedan sat, a pošto je opskrbljen sa svime, što treba za lijepu pred- stavu, bit će to uistinu vrlo dobro sredstvo za razvedravanje vojnika.

Ilokanski srpski topovi. Iz Arada javljaju: Na nekom aradskom posjedu zamolli su srpski ratni zarobljenici svoga časnika, da ih pustl kući, jer ih ubija tuga za domovinom. Občevali su ujedno, da će se zato udružiti otrčiem jedne tajne. Pripovijedali su, da na prigodom velikog srpskog uzmicanja zakopali 61 top, da ih tako sakriju pred austrijskim četama. Časnik je to odmah dalje javio, pa su već iz nekoliko dana dopeljali zarobljenike u Srbiju, i to onamo, gdje su, po njihovom pripovjedanju, topovi zakopani. I uistinu se iskopalo u Smederevu 5, a na brjegu Morave 55 topova. U Nišu našli su također u zasutom bunaru jedan francuski teški top.

Ukidanje protjerivanja u sibirsko progonstvo. Prema zakonskoj osnovi ministra predsjednika Stirmera ukida se protjerivanje u Sibir kao kazna za političke i vjerske krivice, te za prosjake i skitalice.

General Ruski izvan službe. Prema vijesti „Frankfurter Zeitunga“ otputovao je general Ruski u neke finske toplice, jer je bilo definitivno odlučeno, da ne će preuzeti nikakvog novog zapovjedništva.

MALI OGLASNIK.

Šta s 4 sreb i sretno oduševljeni su vrtnom, traži se odmah li za kasnje. Ponude na uprvu pod brojem 65.

Razumna djevojka (to-2 je k djeteta za ne- koliko sati dnevno, ilita 69 Sissano 94. II. dno.)

KINO

Crvenog križa

ULICA SERGIA BROJ 34. **Prevaren u sreći.** Slika u 4 čina iz kriomčarskog života sa Henry Porten u glavnoj ulozi. **Neprekidne predstave.** Ravnateljstvo si pridržaje pravo promijeniti raspored. ULAZINA: I. prostor K 1.— II. prostor 40 fl. **Uci se može kod svake slike.**

nesu . . . . . Ne učinih ti toga, do smrti ti ne ću oprostiti . . . . . Zar ne smijemo i mi barem jednom da imamo dobrog pijetla, pitam te još jedomput? — Tomu nije mogao Sven prigovoriti, jer je i on bio istoga mnjenja. No uza sve to nije htio da podje kupovati pijetla. — Stina pristupi ognjštu, nalije zdjelicu kave i pozove Sveta, da si priredi dobar „gok“ (kava sa rakijom), prije nego li će otići. I doista si je Sven priredio dobar „gok“, no uza sve to nije ni u snu mislio na polazak. — Ta Ivan može da ide — izjavi on. — Ne, pfuj, toj ni mi bilo treba — reče Ivan. Ni htio da čuje ni riječi o tom. — No ipak je Stina u toliko mogla djelovati na Sveta, te je ovaj kasnije, popodne, ipak pošao tr- zgoni sprat, obukao svetano odijelo i zaputio u po milje udaljeni gospostnički dvorac, a da Ivan nije ništa o tom saznao. A uveče se povratl i za- tvoři pijetla u staju. Sve se je to zbilo tako tih i mirno — a usto se je uvukao bio kroz straznja vrata — tako te je živušnja više slutila, e je u kući veliki bijeli žvanjolski pijevac — ni živa tuša osim Sveta i Stine. Dao je za nj čitavih petnaest talira, — nečuvana dosad cijena za jednog jedinacoga pijetla, — no zato i jest bio velik poput lijepo omanje guske. (Nastavak će se.)